

Helanderin ja Toivosen artikkeli vennamolaisuuden kannatuksen muutoksiin vaikuttavista tekijöistä (rakenne- ja ilmapiiritekijät sekä äänestysprosentin muutos) on sinönsä mielenkiintoinen. Valitettavasti se on vain erittäin sekava. Vaikka tekijät itsekin puhuvat regressiokertoimia käyttäessään jonkin muuttujan »ainutkertaisen selitysprosentin lisäyksestä», he eivät jaksa pitää koko aikaa mielessään sitä, että muuttujien luokitus, hajonta, järjestys (!) sekä keskinäiset korrelaatiot vaikuttavat regressiokerrointen suuruuteen. Useimmat »yl-lättävyydet» ja »merkillisyydet» selittyvät yksinomaan näillä teknisillä seikoilla. Vain viimeistä valikoivaa mallia voitaneen pitää onnistuneena. Nähtävästi aivan yksinkertainen tilastotekniikka olisi antanut huomattavasti selemmän ja luettavamman kuvan.

Yksityisistä tutkimuksista mainittakoon vielä Suhosen artikkeli, joka käsittelee SMP:n kannattajakuntaa. Sen mielenkiintoinen anti lie-nee siinä, että sen mukaan SMP:n nousu vuoden 1968 valitsijamiesvaaleissa perustui nimenomaan protestoivien sosialidemokraattien antamaan tukeen. Syksyn 1968 kunnallisvaaleihin mennessä sosialidemokraatit palasivat suurelta osin takaisin entisen puolueensa tukijoiksi, mutta nyt olivat SMP:n vaalivoiton myötä keskustapuoluelaiset alkaneet uskoa SMP:n mahdollisuuksiin ja siirtyivät suurin joukoin kannattamaan sitä.

Kirjan lopusta kaippaa yhteenvetöä siitä missä suhteissa SMP on populistinen liike tai ainakin lähellä sitä ja missä suhteissa ei. Myös puhdas marxilainen analyysi vennamolaisuudesta olisi varmaan ollut mielenkiintoinen, mutta mistäpä sen nyt marxilaisen politologin Suomesta löytäisi... Kokonaisuudessaan tämä Helanderin toimittama kirja on varmasti analyttisin SMP:ta käsittelevistä teoksista (Unohdetun kansan siivellä, Asialinjalla, Kun asialinja alkoi). Sitä paitsi kirjan voi lukea sekä SMP:n kannattaja että vastustaja verenpaineen nousematta. Ja luettuaan Suomen kansa tietää — tällä kertaa huomattavasti aikaisempaa enemmän vennamolaisuudesta.

Pertti Timonen